

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/164/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111227869
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4111227869.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Česká republika, s.r.o., so sídlom Praha 4, Novodvorská 994, IČO: 25117483, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, proti odporcovi: U. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., Y. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Nám. legionárov 5, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Nám. SNP 7, o zaplatenie 401,28 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 27. 06. 2012 č. k. 19C/3/2012-52 v spojení s opravným uznesením zo dňa 08. 01. 2013 č.k. 19C/3/2012-209, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka m e n í tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 90,02 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka JUDr. Ambrózovi Motykovi, advokátovi v Stropkove, Nám. SNP 7.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 19,11 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia JUDr. Ambrózovi Motykovi, advokátovi v Stropkove, Nám. SNP 7.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením v spojení s jeho opravným uznesením, týkajúcim sa označenia navrhovateľa, súd prvého stupňa zastavil konanie, v ktorom sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplatenia sumy 401,28 eura s 8,5 % úrokom z omeškania zo sumy 360,25 eura od 07. 08. 2008 do zaplatenia. Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok v sume 17,37 eura prostredníctvom Daňového úradu Bratislava.

Rozhodnutie o zastavení konania oprel o ust. § 96 ods. 1-3 OSP poukazujúc na to, že navrhovateľ pred prvým pojednávaním zbral svoj návrh späť. Rozhodnutie o náhrade trov konania založil na ust. § 146 ods. 2 a § 150 ods. 1 OSP. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si žiadne trovy neuplatnil. V prípade vedľajšieho účastníka vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie mu náhrady trov konania, keď vedľajší účastník je právnickou osobou, ktorej samotným účelom a predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľov v súdnych konaniach. Združenie by preto i bez splnomocnenia právneho zástupcu malo vedieť uskutočniť v konaní právne úkony na ochranu spotrebiteľa, z ktorého dôvodu považoval jeho trovy konania za nevhodné a neúčelné. Poukázal taktiež na to, že nie je zrejmé, akým spôsobom právny zástupca vedľajšieho účastníka pripravil právne zastúpenie v tomto konaní, keď nemal vedomosť o predmete sporu. O vrátení súdneho poplatku navrhovateľovi rozhodol podľa § 11 ods. 3, 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník len v časti, ktorou mu nebola priznaná náhrada trov konania. V tejto časti žiadal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť a uložiť navrhovateľovi povinnosť zaplatiť mu náhradu trov prvostupňového konania vo výške 90,02 eura na účet jeho právneho zástupcu a taktiež mu priznať i náhradu trov odvolacieho konania vo výške 27,08 eura. Mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vychádza z nesprávnych skutkových zistení, ako i z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že aplikácia § 150 ods. 1 OSP na danú právnu vec je nenáležitá. Navrhovateľ totiž ignoruje premlčaciu lehotu podľa Občianskeho zákonníka a dožaduje sa aplikácie obchodného kódexu celoplošne. Samotný jeho vstup do konania v množstve súdnych sporov preto na navrhovateľa pôsobil odradzujúco a tento uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatneného nároku vzal svoj návrh späť. Z uvedeného dôvodu takto jeho vstup do konania bol dostatočne účinným prostriedkom na zabránenie porušovania spotrebiteľského práva. Konštatoval, že agenda v súvislosti s ochranou spotrebiteľov si vyžaduje nielen právnickú kvalifikáciu, ale aj enormné nároky na osoby, ktoré ju spracovávajú, pričom nemá finančné prostriedky ani personálne obsadenie na jej zvládnutie. Preto jedinou možnosťou na efektívne presadzovanie spotrebiteľských práv na súdoch je realizovanie jeho činnosti prostredníctvom advokátskych kancelárií. V tejto súvislosti uviedol, že Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby aj účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Navyiac s ohľadom na výsledok konania je potrebné konštatovať, že zastúpenie bolo účelné a sledovalo ochranu spotrebiteľa. V tomto smere upozornil i na skutočnosť, že súdy dlhodobo vybavovali spotrebiteľskú agendu vydávaním platobných rozkazov, kde pravidelne zaväzovali spotrebiteľov na úhradu celej žalovanej sumy aj s príslušenstvom i napriek tomu, že išlo o premlčané nároky a navyiac spotrebiteľa zaväzovali i na náhradu trov konania žalobcov. Učinili tak i napriek tomu, že žalobca zamestnáva 210 zamestnancov, má vlastné právne oddelenie a vymáhanie pohľadávok je jedným z hlavných predmetov jeho činnosti. Mal za to, že súd prvého stupňa pri nepriznaní mu náhrady trov konania postupoval v rozpore s legislatívou EÚ, judikatúrou Súdného dvora EÚ, ako aj ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou a v tejto súvislosti odkázal i na príslušné články Zmluvy o fungovaní EÚ, ako i rozsudok Súdného dvora EÚ z 22. 12. 2010 vo veci C-279/09. Záverom konštatoval, že ak by mu bolo odmietnuté právo na náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov na súdoch. Argumentačne svoje odvolanie podporil i s poukazom na označené rozhodnutia odvolacích súdov, v ktorých mu náhrada trov konania bola priznaná. Pre prípad, že by odvolací súd sa nestotožnil s jeho právnym názorom, navrhol podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP prerušiť konanie a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré vo svojom odvolaní špecifikoval pod bodmi 1-5.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť stotožniac sa s ním v plnom rozsahu. Uviedol, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva, keď samotnou úlohou vedľajšieho účastníka je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Nevidel preto význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, ktoré vedľajšiemu účastníkovi neposkytlo právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohol vedľajší účastník uskutočniť i bez právneho zastúpenia. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka tak je účelové a nevhodné a dochádza tým k nadbytočnému navyšovaniu trov konania. Správne preto súd prvého stupňa prihliadol na tieto okolnosti a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Na podporu svojich tvrdení obdobne ako vedľajší účastník označil i viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v obdobných prípadoch. Návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ označil za nedôvodný a nespĺňajúci podmienky prejudiciálneho konania. V tejto súvislosti dôvodil, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania individuálne, pričom v zmysle práva EÚ je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, preto Súdny dvor nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť a to ani v prípade, ak by bolo v rozpore s právom EÚ, nakoľko preskúmaním vnútroštátneho práva by prekročil svoje právomoci.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolaací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

V tomto konaní sa navrhovateľ svojim návrhom domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu sumu 401,28 eura s v návrhu špecifikovaným úrokom z omeškania z titulu Zmluvy o osobnom úvere č. XXXXXXXXX uzatvorenej medzi jeho právnym predchodcom a odporcom dňa 22. 11. 2007. Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok. Pre absenciu odvolania zo strany účastníkov konania v zastavujúcej časti, v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania odporcu, ako aj vrátenia súdneho poplatku navrhovateľovi, predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania takto zostala len jeho časť, týkajúca sa výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi.

Vychádzajúc z dikcie zákona (§ 142 OSP) je zrejmé, že občianskoprávne (sporové) konanie je ovládané zásadou zodpovednosti za výsledok konania, podľa ktorej účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelne uplatňovanie alebo bránenie svojho práva, pričom plný úspech vo veci sa zisťuje porovnávaním žalobného petitu s výrokom rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

V prípade zastavenia konania však platí zásada, že podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP nemá žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania. Ust. § 146 ods. 2 OSP však zakotvuje dve výnimky z tejto zásady - podľa vety prvej tohto ustanovenia, ak niektorý z účastníkov zaviniel, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy; podľa vety druhej, ak sa pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca. Ust. § 146 ods. 2 OSP teda ukladá povinnosť nahradiť náklady konania tomu, kto zaviniel, že konanie muselo byť zastavené, pričom zavinenie sa posudzuje len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, keďže by už išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej. Preto, ak vzal navrhovateľ svoj návrh späť, z procesného hľadiska zásadne platí, pokiaľ nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 veta druhá OSP, že zaviniel, že konanie muselo byť zastavené, a je preto povinný nahradiť trovy konania odporcovi.

Ďalšou všeobecne platnou zásadou je, že účastník konania má právo iba na náhradu tých trov konania, ktoré boli potrebné na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Nemožno preto priznať náhradu trov konania hoci aj plne úspešnému účastníkovi konania v prípade, ak má náhrada trov pozostávať z trov, ktoré neboli účelne vynaložené. Účelnosť vynaložených trov bude vždy závisieť od konkrétnych okolností danej veci.

V súdnej veci predmetom konania bol návrh navrhovateľa, požadujúci od odporcu zaplataenie peňažnej sumy, pričom pred začatím pojednávania navrhovateľ svojim písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 30. 05. 2012, zobral svoj návrh v celom rozsahu späť. Niet teda pochyb, že v danej veci z procesného hľadiska dôsledkom tohto späťvzatia bolo právoplatne zastavené konanie vo veci samej, čím vo svetle zhora uvedených záverov pri rozhodovaní o náhrade trov konania bol dôvodný postup v intenciách § 146 ods. 2 veta prvá OSP. Zastavenie konania totiž z procesného hľadiska zaviniel práve navrhovateľ, z ktorého dôvodu mu vznikla povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania potrebných na účelne bránenie jeho práva.

Podľa § 93 ods. 1 OSP ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (93 ods. 2 OSP).

Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vyššie citované zákonné ustanovenia zmysel vedľajšieho účastníctva vzhládajú v pomoci v spore niektorému z účastníkov konania. Vedľajší účastník je osoba odlišná od samotného účastníka a konania sa nezúčastňuje preto, aby v ňom uplatňovala alebo bránila svoje právo, ale z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému zo sporových strán, pretože na jeho úspechu v konaní má právny záujem. Zákonom č. 384/2008 Z.z. s účinnosťou od 15. 10. 2008, ktorým sa menil a dopĺňal Občiansky súdny poriadok, zákonodarca umožnil vstup do konania ako vedľajšieho účastníka i takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov. Cieľom tejto novej právnej úpravy bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Takýmto osobitným predpisom je i zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane práv spotrebiteľa, z ust. § 3 ods. 4 ktorého vyplýva právo spotrebiteľov združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Združenie môže právo spotrebiteľov chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník. I keď vedľajší účastník je treťou osobou, o právach a povinnostiach ktorej sa v konaní nekoná, môže v konaní vykonať všetky procesné úkony s výnimkou úkonov, ktoré znamenajú dispozíciu s konaním alebo s predmetom konania a úkonov, ktoré učinil sám účastník. Procesné úkony vykonáva vedľajší účastník vo svojom mene, ak však odporujú úkonom podporovaného účastníka, posudzuje ich súd po uvážení všetkých okolností. Keďže vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, má právo zvoliť si i právneho zástupcu v občianskoprávnom konaní v zmysle zákonom ustanovených možností (§ 24, § 25 ods. 1 OSP). V tomto smere už Ústavný súd SR prijal záver, že právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej osobe aj právnickej osobe, štátnemu orgánu, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana, pričom hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v článku 47 ods. 2 ústavy (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Právo na právnu pomoc trvá až do skončenia konania, t.j. do právoplatného rozhodnutia. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. Platí preto, že s ohľadom na skutočnosť, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, má tiež právo na náhradu trov konania, pokiaľ ním podporovaný účastník v spore zvíťazil. Avšak rovnako tak je povinný vedľa účastníka, ktorému v spore pomáhal, zaplatiť spoločne a nerozdielne náhradu trov konania víťaznému účastníkovi.

Ako vyplýva z obsahu spisu, v danom prípade procesným úkonom, došlým prvostupňovému súdu dňa 09. 02. 2012, oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „združenie“), zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Zároveň požiadalo o zaslanie návrhu na začatie konania a jeho príloh a priznanie mu náhrady trov konania. Následne po zaslaní návrhu a príloh vedľajší účastník vo svojom vyjadrení, doručenom súdu prvého stupňa dňa 06. 03. 2012, vzniesol námietku premlčania a žiadal návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnuť. Po doručení vyjadrenia vedľajšieho účastníka navrhovateľ písomným podaním zo dňa 25. 05. 2012 svoj návrh na začatie konania vzal v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Niet preto sporu, že v zmysle § 93 ods. 2 OSP sa združenie stalo vedľajším účastníkom na strane odporcu v konaní, ktorý využil i svoje právo dať sa zastúpiť advokátom. Vo svetle zhora uvedených záverov preto v zásade platí, že vedľajšiemu účastníkovi taktiež vzniklo právo na náhradu všetkých trov účelne vynaložených vo vecnej súvislosti s bránením práva hlavného účastníka - odporcu, na strane ktorého vystupoval. I v prípade vedľajšieho účastníka takto bol daný zákonný predpoklad pre priznanie mu náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP od navrhovateľa, čo správne konštatoval i súd prvého stupňa. Na rozdiel od prvostupňového súdu odvolací súd však už nezdieľa jeho názor, že vedľajším účastníkom uplatnené trovy konania sú neúčelné a neefektívne a to z dôvodov predložených prvostupňovým súdom v napadnutom rozhodnutí. Za situácie, že na vyjadrenie vedľajšieho účastníka, realizovaného práve na výzvu súdu, v ktorom tento vzniesol námietku premlčania, reagoval navrhovateľ späťvzatím návrhu, čoho dôsledkom bolo zastavenie konania, nemožno trovy vynaložené vedľajším účastníkom v tomto konaní označiť za neúčelné, neefektívne alebo

nehospodárne. Vedľajšiemu účastníkovi tak v zmysle § 146 ods. 2 OSP bolo potrebné priznať náhradu trov konania voči navrhovateľovi, ktorý zavinil zastavenie konania.

Trovy konania vedľajšieho účastníka v danej veci pozostávali z trov právneho zastúpenia, na výpočet ktorých sa vzťahuje Vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška“). Tieto boli reprezentované tarifnou odmenou advokáta za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 02. 01. 2012, vyjadrenie k návrhu zo dňa 01. 03. 2012) po 29,88 eura (§ 10 ods. 1 vyhlášky), náhradou hotových výdavkov (§ 15 písm. a), § 16 ods. 3 vyhlášky) 2x 7,63 eura a sumou 15 eur, predstavujúcej 20 % daň z pridanej hodnoty, o ktorú sa podľa § 18 ods. 3 vyhlášky odmena náhrady zvyšujú. Úhrnom tak trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka v spornej veci činili sumu 90,02 eura, ktoré je navrhovateľ povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka v intenciách § 149 ods. 1 OSP.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti podľa § 220 OSP zmenil spôsobom uvedeným v enunciaci tohto rozhodnutia, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP). S ohľadom na výsledok odvolacieho konania odvolací súd neposudzoval ďalej návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania a predloženie ním nastolených prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal i náhradu trov odvolacieho konania a to trovy právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby (podanie odvolania) po 8,30 eura (1/2-ica základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 1 a § 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky pri tarifnej hodnote odvolacieho konania 90,02 eura) a náhradu hotových výdavkov v sume 7,63 eura (§ 15 písm. a), § 16 ods. 3 vyhlášky), obe zvýšené o sumu 3,18 eura ako 20 % daň z pridanej hodnoty. Priznanú náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 19,11 eura je navrhovateľ povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.